

Ämne: Alarmerande halter av miljögifter i Kungsörns mjöl
Från: "Gunnar Lindgren" <gunnar.lindgren@ale.mail.telia.com>
Datum: 2011-10-02 09.29
Till: "Gunnar Lindgren" <gunnar.lindgren@ale.mail.telia.com>

Idag finns följande artikel i Göteborgsposten

<http://www.gp.se/nyheter/debatt/1.737049-hoga-kadmiumhalter-qor-mjolet-halsosfarligt?articleRenderMode=default>

Rent mjöl i påsen? Fullkornsvetemjöl från Kungsörnen har de i särklass högst uppmätta kadmiumhalterna i den undersökning som Ren Åker Ren Mat låtit göra. Halterna är så höga att mjölet är otjänligt att koka gröt eller välling på till små barn, skriver debattören.

Arkivbild: Ulf Börjesson

Höga kadmiumhalter gör mjölet hälsofarligt

Högt uppmätta halter av kadmium, särskilt i fullkornsmjöl från Kungsörnen, kan vara hälsofarligt. Spridning av avloppsslam över åkermarken kan vara en av bovorna, skriver Lena Jarlov.

Lena Jarlov

Bör inte allt mjöl ha så låga halter av hälsofarliga ämnen att barn kan äta det? Enligt ett EU-förslag ska gränsvärdena för kadmiumhalten i bland annat barnmatsprodukter sänkas. För andra spannmålsprodukter föreslås den dock förbli så hög att barn riskerar att överskrida det tolerabla intaget, vilket kan ge neurotoxiska skador. Även många vuxna är i riskzonen.

Vi kan undvika att öka kadmiumhalten i marken och därmed i maten genom att låta bli att påföra avloppsslam på åkerjorden. Det innehåller ungefär 10 gånger mer kadmium än den vanligaste konstgödseln, NPK. Tragiskt nog förbereder sig nu Gryaab, Göteborgs certifierade reningsverk, att sprida sitt slam över Västgötaslätten, ett av de få områden i Sverige där kadmiumhalten ännu är tillräckligt låg för barnmatsproduktion. För resten av livsmedelsproduktionen behövs också sådana jordar.

Skillnad på mjöl och mjöl

Vilka produkter ska konsumenten välja? Är det skillnad på mjöl och mjöl? Ren Åker Ren Mat lät undersöka kadmiumhalten hos fem olika mjölsorter. Undersökningen leddes av företaget Expectatus och analyserna gjordes av det ackrediterade miljöanalyslaboratoriet Eurofins.

Kungsörnsens fullkornsvetemjöl uppvisade den ojämförligt högsta halten kadmium, 64 mikrogram per kg. Vitt vetemjöl, också från Kungsörnen, hade 31 mikrogram. De övriga, ett svenskt, ett danskt och ett italienskt mjöl innehöll betydligt mindre, 11–14 mikrogram. Barnmat föreslås nu högst få innehålla 10 – 50 mikrogram kadmium per kg men övriga mjöl får ha 75 – 100 mikrogram.

Kungsörnsens fullkornsvetemjöl är alltså otjänligt att koka gröt eller välling på till småbarnen.

Inte ens genom att använda halvfabrikat går det att vara trygg. När miljöförvaltningen i Landskrona 2009 undersökte barnmat fann de pulver för fullkornsgröt från Semper med 21 mikrogram kadmium per kg, vilket innebär att gränsen för det tolerabla intaget överskrids för den ettåring som pulvret är avsett för.

Lantmännen har ett ansvar

Kungsörnen ingår i koncernen Lantmännen. Att Kungsörnsens fullkornsmjöl har mer än fyra gånger så hög kadmiumhalt som vetemjölet från de tre andra kvarnarna kan inte förklaras enbart med att fullkorn alltid har något högre halt. Kungsörnsens vita mjöl hade mer än dubbelt så mycket kadmium som de andra.

Som Sveriges största importör och distributör inom jordbrukssektorn har Lantmännen både ett unikt ansvar och unika möjligheter att resolut arbeta för att minska kadmiumhalterna i åkerjorden. I stället medverkar Lantmännen i Revaq, Svenskt Vattens slamcertifiering, som vill få jordbrukare att tro att rötslammet är rent och ofarligt. Men endast ett fåtal ämnen analyseras och regleras och gränsvärdena är mycket höga. Slammet innehåller mängder av oönskade substanser, oavsett om verken är certifierade eller ej.

Vi lät även undersöka halten av de cancerframkallande miljögifterna polyaromatiska kolväten, PAH, i Kungsörnsens fullkornsmjöl och fann nästan fyra gånger högre halter än genomsnittet i spannmålsprodukter. Eftersom endast en sådan analys gjordes vill vi inte kommentera det resultatet vidare utan hoppas att Kungsörnen och Livsmedelsverket följer upp denna oroväckande tendens. Hittills har svenska myndigheter uppträtt okoordinerat och med motstridiga budskap.

Naturvårdsverkets policy har varit att stödja slamspridningen och föringa kadmiumfaran medan Kemikalieinspektionen och Livsmedelsverket har intagit en restriktiv hållning.

Det är nu dags att Sveriges ansvariga myndigheter samfällt agerar i konsumenternas intresse, i

Sverige och i EU, för trygga gränsvärden för kadmium och stopp för slamspridning!

Lena Jarlöv,

Ren Åker Ren Mat, ett ideellt nätverk som arbetar för att skydda svenska livsmedel och svensk åkermark från gifter och föroreningar.

Fakta

Kadmium tas upp av växterna och finns därmed i spannmål, rotfrukter och grönsaker, liksom i animaliska produkter.

Kadmium tillförs genom luftnedfall från industriutsläpp och förbränning och genom gödsel, där röttslam har de i särklass högsta kadmiumhalterna.

De vanligaste konstgödslen, NPK innehåller 3–5 mg kadmium per kg fosfor. Certifierat avloppsslam får innehålla 34 mg kadmium, ocertifierat kan ha över 60 mg.

Kadmiumfri fosfor kan utvinnas ur askan efter bränt slam eller ur avloppsvatten.

De cancerframkallande miljögifterna PAH finns i höga halter i avloppsslam.

(Anm: Man kan också kommentera artikeln i GP)

Bakgrundsmaterial

På Ren Åker Ren Mats hemsida www.renakerrenmat finns analysresultat och bakgrundsmaterial

[Undersökning av kadmium i några vanliga mjölsorter](#)

[Analysdata från Eurofins](#)

[Gränsvärden för kadmium i livsmedel](#)

[Alarmerande halter av miljögifter i fullkornsmjöl](#)

[Miljöhotet - kadmiumupplagring i våra marker](#)

[PAH i livsmedel och cancerhotet](#)

[Kadmium och hälsorisker](#)

[Fosfor svårtillgänglig i slam](#)

Rekommendationer:

Undvik Kungsörnsens och Lantmännens livsmedel till dess ett besked kommer att Lantmännen inte tar emot slamodlade råvaror!

Åtgärder för föräldrar, personal vid skolor och daghem m fl

1. Be att de olika varumärkena anger vilken som är den högsta kadmiumhalt de accepterar i sina produkter.
2. Välj de varumärken som har de lägsta kadmiumhalterna.
3. Välj bort de varumärken som inte vill ange en lägre högsta halt än gränsvärdet för deras produkter.
4. Välj de varumärken som tar avstånd från spridning av starkt kadmiumförorenad fosforgödsel som exempelvis, avloppsslam.
5. För fram önskemålet till Livsmedelsverket att kadmiumhalten redovisas på förpackningen för spannmålsprodukter.
6. I andra hand, för fram önskemålet till varumärkena att kadmiumhalten redovisas på förpackningen för spannmålsprodukter.

Berätta gärna vilka svar ni får!

Sprid också denna information till andra, i synnerhet till småbarnsföräldrar!

Stöd också Ren Åker Ren Mats upprop!

Upprop.nu

Gunnar Lindgren
Starrkärr 210, 446 95 Älvängen
Tfn 0303-745155, 070-5679054
gunnar.lindgren@ale.mail.telia.com
www.gunnarlindgren.com
<http://www.alternativjournalen.se/ooljat>
tkab4